

TÜRKİYE ATOM ENERJİSİ KURUMU KANUNU

Resmi Gazete Tarih/ No: 13 Temmuz 1982/ 17753
Kanun No: 2690

BÖLÜM I - Amaç, Kapsam ve Kuruluş

Amaç

MADDE 1 - Barışçıl amaçlarla Türkiye'de atom enerjisinin kalkınma planlarına uygun olarak ülke yararına kullanılmasını sağlamak, temel ilke ve politikaları belirleyip önermek, bilimsel, teknik ve idari çalışmaları yapmak, düzenlemek, desteklemek, koordine etmek ve denetlemek üzere Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun kuruluşu, işleyişi, görev, yetki ve sorumluluklarını saptamaktır.

Kapsam

MADDE 2 - Bu Kanun, atom enerjisi ile ilgili faaliyette bulunan ve bunların ilgi sahasına giren kamu kurumları ile gerçek ve tüzel kişileri kapsar.

Kuruluş

MADDE 3 - Bu Kanunda belirtilen görevleri yerine getirmek üzere kısa adı TAEK olan, Başbakan'a bağlı, kamu tüzel kişiliği haiz Türkiye Atom Enerjisi Kurumu kurulmuştur.

Kurumun organları şunlardır:

- a) Atom Enerjisi Komisyonu
- b) Danışma Kurulu
- c) İhtisas Daireleri
- d) Bağlı Kuruluşlar

BÖLÜM II - Görev, Yetki ve Sorumluluklar

MADDE 4 - Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun görev ve yetkileri şunlardır:

- a)** Atom enerjisinin barışçıl amaçlarla ülke yararına kullanılmasında izlenecek ulusal politikanın esaslarını ve bu konudaki plan ve programları belirleyip Başbakan'ın onayına sunmak; ülkenin bilimsel, teknik ve ekonomik kalkınmasında atom enerjisinden yararlanılmasını mümkün kılacak her türlü araştırma, geliştirme, inceleme ve çalışmayı yapmak ve yaptırmak, bu alanda yapılacak çalışmaları koordine ve teşvik etmek.
- b)** Nükleer hammaddeler, özel bölünebilir maddeler ve nükleer alanda kullanılan diğer stratejik maddelerle ilgili olarak yürütülen her türlü arama, çıkarma, arıtma, işletme, üretme, dağıtım, ithal, ihraç, ticaret, taşıma, kullanma, devir ve depolama gibi hususlarda uyulacak genel esasları saptamak, tavsiyelerde bulunmak ve işbirliği yapmak.
- c)** Ülkenin gerek görülen yerlerinde araştırma ve eğitim merkezleri, birimler, laboratuvarlar, deneme merkezleri ve güç üretimine dönük olmayan pilot tesisler kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek; ülke sanayiinin nükleer teknolojiye girebilmesi amacıyla yönelik çalışmalar yapmak; yakıt çevirimine yönelik işletme, arıtma ve gerekli görülen diğer tesislerin kurulması için önerilerde bulunmak.
- d)** Radyoizotop üretme, kalite kontrolü, ölçme ve dağıtım tesisleri kurmak ve işletmek.

Radyasyon cihazları, radyoaktif maddeler, özel bölünebilir maddeler ve benzeri iyonlaştırıcı radyasyon kaynakları kullanarak yapılan çalışmalarda iyonlaştırıcı radyasyonların zararlarına karşı korunmayı sağlayıcı ilkeleri ve önlemleri ve hukuki sorumluluk sınırlarını saptamak.

Radyoaktif maddeleri ve radyasyon cihazlarını bulunduran, kullanan, bunları ithal ve ihraç eden, taşıyan, depolayan, ticaretini yapan resmi ve özel kurum, kuruluş ve kişilere ruhsata esas olacak lisans vermek, radyasyon güvenliği bakımından bunları denetlemek; bu görevlerin yerine getirilmesi sırasında sigorta yükümlülüğü koymak; radyasyon güvenliği mevzuatına aykırı hallerde, verilmiş olan lisansı geçici veya sürekli olarak iptal etmek; söz konusu kurum ve kuruluş hakkında , gerekirse kapatma kararı almak ve genel hukuk esasları dahilinde kanuni kovuşturmayla geçilmesini sağlamak.

Radyoizotopların kullanılması, ithali, ihracı, nakli ve sigorta yükümlülüğüne ait esasları belirleyen tüzük ve yönetmelikleri hazırlamak.

e) Nükleer güç ve araştırma reaktörleri ve yakıt çevrimi tesislerinin yer seçimi, inşaat, işletme ve çevre güvenliği ile ilgili her türlü onay, izin ve lisansı vermek; gerekli inceleme ve denetimi yapmak, izin ve lisansa uyulmayan hallerde işletme yetkilerini sınırlamak; verilen izin veya lisansı geçici veya sürekli olarak iptal etmek ve bu tesislerin kapatılması için Başbakana öneride bulunmak.

Bu amaçlarla gerekli teknik mevzuat, tüzük ve yönetmelikleri hazırlamak.

f) Nükleer tesislerden ve radyoizotop laboratuvarlarından çıkan radyoaktif artıkların güvenli şekilde işlenmesi, taşınması, geçici veya sürekli depolanması için gereken önlemleri almak veya aldırarak.

g) Atom enerjisi ile ilgili ulusal kurum ve kuruluşlarla ilişki kurmak; işbirliği yapmak; nükleer alandaki yabancı ve uluslararası kurum ve kuruluşların bilimsel çalışmalarına katılmak ve benzeri kuruluşlar ile temaslar kurmak ve işbirliği yapmak.

Her türlü nükleer çalışmalar için yurt içinden veya dışından sağlanacak yardımların programlarını ve dağıtımını yapmak.

h) Nükleer alanda görev yapacak personeli yetiştirmek veya gerektiğinde bunların yetiştirilmesine yardım etmek ve bu amaçla çalışan kuruluşlar ve yüksek öğretim kurumları ile işbirliği yapmak; nükleer konulardaki iç kaynaklı bursların dağıtımında önerilerde bulunmak; yabancı kaynaklı bursların dağıtımını yapmak; yurt içinde kurslar açmak ve açılmasına yardımcı olmak; yabancı ülkelere öğrenci ve personel göndermek; bunların yapacakları öğrenim ve çalışmaları planlamak ve izlemek.

i) Atom enerjisi uygulaması ile ilgili olup gerekli görülen bilgileri ve çalışma sonuçlarını yurt içinden ve dışından toplamak, yaymak ve tanıtmak; gerekli bilgileri halka iletmek; nükleer konularda halkı aydınlatmak.

j) Nükleer alanda ulusal ve uluslararası hukukla ilgili çalışma yapmak ve gerekli düzenlemeleri önermek.

k) Nükleer madde ve tesislerin korunması ile ilgili esasları belirleyen tüzük ve yönetmelikleri hazırlamak, uygulamak ve bunlarla ilgili hususları denetlemek ve diğer kuruluşların konu ile ilgili olarak hazırlayacakları yönetmelikler hakkında görüş bildirmek.

BÖLÜM III - Organlar, Görev ve Yetkileri

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanı

MADDE 5 - Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanı, konusunda bilgi ve ihtisas sahibi kişiler arasından Başbakan tarafından seçilir ve müşterek kararname ile atanır.

Kurum Başkanı, Atom Enerjisi Komisyonu tarafından belirlenen ilke ve programlar çerçevesinde bu Kanunla kuruma verilen görevlerin yapılmasını sağlar. Kurumu temsil eder, yönetir ve kurumun ita amiridir.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanına çalışmalarında yardımcı olmak üzere başkan için belirtilen esas ve usullerle üç başkan yardımcısı atanır.

Başkan, yokluğunda başkan yardımcılarının birini yerine vekil bırakır.

Atom Enerjisi Komisyonu

MADDE 6 -

a) Kuruluş:

Atom Enerjisi Komisyonu, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanının başkanlığında, başkan yardımcıları, Milli Savunma, Dışişleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlıklarından birer üye ile nükleer alanda eğitim, öğretim ve araştırma yapan dört öğretim üyesinden oluşur. Bakanlık ve yüksek öğretim kurumları temsilcisi üyeler, Başbakan tarafından seçilerek dört yıllık bir süre için görevlendirilir. Süreleri sona eren üyelerin yeniden seçilmesi mümkündür. Herhangi bir nedenle üyeliğin normal süreden önce sona ermesi halinde, eski üyenin kalan süresini tamamlamak üzere yenisi seçilir.

Başbakan, gerekli gördükçe Atom Enerjisi Komisyonu toplantılarına başkanlık eder.

Atom Enerjisi Komisyonu toplantılarına, Başbakanca belirlenecek esaslara göre konuyla ilgili diğer bakanlık temsilcileri de katılabilir.

b) Görevleri:

1. Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun çalışma ilkelerini ve programlarını saptamak; bütçe taslağını onaylamak ve Başbakana sunmak.
2. Nükleer alanla ilgili kanun tasarılarını ve tüzükleri hazırlamak ve Başbakanlığa sunmak ve Türkiye Atom Enerjisi Kurumu ile ilgili yönetmelikleri kabul etmek.
3. Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun çalışmalarını izlemek, değerlendirmek, yıllık çalışma programını ve raporunu hazırlayıp Başbakana sunmak.
4. Kurumun gelişen ihtiyaçları karşısında organizasyon ve kadrolarını gözden geçirip gerekli düzenlemeleri Başbakanın onayına sunmak.

c) Çalışma Şekli:

Atom Enerjisi Komisyonu, yılda en az dört kere toplanır ve Komisyonun sekreterlik işleri Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanlığı sekreteryası tarafından yapılır.

Atom Enerjisi Komisyonunun çalışma şekli bir yönetmelikle düzenlenir.

Danışma Kurulu

MADDE 7 - Danışma Kurulu, nükleer alanda çalışan öğretim üyeleri ile öteki ilgili kurum ve kuruluşlardaki uzmanlar arasından, sayısı, nitelikleri ve seçimi hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenen üyelerden oluşur ve davet üzerine toplanır. Danışma Kurulu üyeleri, Atom Enerjisi Komisyonunun önerisi ve Başbakanın onayı ile görevlendirilir. Kurul, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanı tarafından yılda en az bir kere toplantıya çağrılır. Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanı bu toplantıya başkanlık eder.

Danışma Kurulu, Atom Enerjisi Komisyonu tarafından havale edilen konuları inceleyip sonuç ve önerilerini Atom Enerjisi Komisyonuna bildirir.

Danışma Kuruluna yurt içi ve dışından uzman kişiler çağrılabilir, fikir ve mütalaaları alınabilir.

Danışma Kurulunun çalışma şekli, Atom Enerjisi Komisyonu tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

İhtisas Daireleri, Genel Sekreterlik Kuruluş ve Görevleri

MADDE 8 - Bu Kanunda yazılı görevleri yürütmek üzere Türkiye Atom Enerjisi Kurumu bünyesinde aşağıdaki İhtisas Daireleri ile bir Genel Sekreterlik kurulur. Daire Başkanları, konularında bilgi ve ihtisas sahibi kişiler arasından usulüne uygun olarak atanırlar. Bu daireler ve Genel Sekreterliğin görevleri şunlardır:

a) Nükleer Güvenlik Dairesi :

Bu Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen görevlerden; nükleer güvenlikle ilgili olanları yerine getirmek, nükleer tesislerin yer seçimi, inşaat, sistem mühendisliği, hizmete alma, işletme, fiziksel korunma konuları ile radyasyondan korunma, nükleer madde güvenliği ve denetimi, çevre güvenliği hizmetlerini ve diğer ilgili görevleri yapmak.

b) Radyasyon Sağlığı ve Güvenliği Dairesi :

Bu Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen görevlerden; lisanslama, radyasyondan korunma mevzuatı ve esaslarını tespit, radyoaktif maddelerin taşınma ve depolanması, radyasyon çıkaran cihaz ve sistemlerin denetimi hizmetlerini ve diğer ilgili görevleri yapmak.

c) Araştırma-Geliştirme-Koordinasyon Dairesi :

Bu Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen görevlerden; nükleer enerji ile ilgili etüt, proje, nükleer teknik uygulama, radyo-izotop üretimi, uluslararası ilişkiler, eğitim, yayın, halkla ilişkiler ve tercüme hizmetleri ve diğer ilgili görevleri yapmak.

d) Teknoloji Dairesi:

Bu Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen görevlerden; nükleer yakıt çevrimi ve nükleer hammaddeler ile güç üretimine dönük olmayan reaktör araştırma, kalite kontrol, ekonomik analiz ve endüstriyel ilişkilere dair hizmetleri ve diğer ilgili görevleri yapmak.

e) İdari ve Mali İşler Dairesi:

Bu Kanunda belirtilen personel, özlük işleri, genel hizmetler, arşiv konuları ile inşaat, donatım, bütçe ve kontrolörlik hizmetleri ve diğer ilgili görevleri yapmak.

f) Genel Sekreterlik:

Kurumun sekreteryaya hizmetleriyle diğer görevleri yapmak.

Bağlı Kuruluşlar

MADDE 9 - Nükleer alandaki temel ve uygulamalı araştırmaları yaptırmak üzere Türkiye Atom Enerjisi Kurumuna bağlı araştırma ve eğitim merkezleri, birimler, laboratuvarlar, deneme merkezleri ve güç üretimine dönük olmayan pilot tesisler kurulabilir. Bağlı kuruluşların çalışma şekilleri yönetmelikle düzenlenir.

BÖLÜM IV - Çeşitli Hükümler

Çevre Sağlığı

MADDE 10 - Bu Kanunun 4 üncü maddesindeki görevlerin yerine getirilmesi sırasında insan sağlığının ve çevrenin radyasyondan korunması için alınması gereken önlemler Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından hazırlanacak bir tüzükle belirlenir.

Nükleer Tesislerin Korunması

MADDE 11 - Nükleer tesislerin fiziksel korunmasında 22/7/1981 tarihli ve 2495 sayılı Kanun ile 18/12/1981 tarihli ve 2565 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Personel Statüsü

MADDE 12 - Türkiye Atom Enerjisi Kurumu personeli hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır.

Kurumun kadroları ekli cetvelde gösterilmiştir.

Bu kadrolardan, Kurum Başkanı, Başkan Yardımcısı, Daire Başkanı, Genel Sekreter, Grup Başkanı, Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürü ile Müdür Yardımcısı ve Atom Enerjisi Komisyonu tarafından belirlenecek Bölüm Başkanı, Uzman ve teknik hizmetler sınıfına dahil diğer kadrolarda, Başbakanın onayı ile ve bu kadrolar karşılık gösterilmek kaydıyla sözleşmeli personel çalıştırılabilir.

Kadro karşılık gösterilmek suretiyle sözleşmeli olarak çalıştırılacak personele istekleri üzerine 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanır.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumunda Başka Kuruluş Personelinin Görevlendirilmesi

MADDE 13 - 13/12/1960 tarih ve 160 sayılı kanunun 4 üncü maddesi kapsamına giren kurum ve kuruluşların personeli, Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun bu Kanunun 12 nci maddesinin 3 üncü fıkrasında sayılan kadroları karşılık gösterilmek üzere görevlendirilebilirler.

Bu görevlendirme, Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları için, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu; öğretim elemanları için ise 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu hükümlerine göre yapılır.

Diğer kurumların personeli kendi kurumlarından aylıksız izinli sayılmak suretiyle sözleşmeli olarak görevlendirilebilirler. Bu personelin Türkiye Atom Enerjisi Kurumunda geçirdikleri süre, kesenekleri kendileri, karşılıkları da Türkiye Atom Enerjisi Kurumunca ödenmesi kaydıyla terfi ve emekliliklerinde dikkate alınır.

Aylıklarını kendi kuruluşlarından almak suretiyle görevlendirilecek teknik personele Türkiye Atom Enerjisi Kurumunca ödenecek ücretler ile kurum dışından Atom Enerjisi Komisyonu ve Danışma Kurulu toplantılarına katılacak üyelere toplantı günü başına ödenecek huzur ücreti Atom Enerjisi Komisyonun önerisi ve Başbakanın onayı ile belirlenir. Kurumca yapılan görevlendirmelerde 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uygulanır.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun Gelirleri

MADDE 14 - Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun gelirleri;

a) Her yıl Başbakanlık bütçesine Türkiye Atom Enerjisi Kurumu adına konacak ödeneklerden,

b) Türkiye Atom Enerjisi Kurumuna yapılacak ve Kurumca kabul edilecek her türlü iç ve dış yardımlar ile bağış ve vasiyetlerden,

c) Mal ve hizmet üretimi ve yayın satış gelirlerinden,

meydana gelir.

Bu gelirlerden, hesap yılı sonuna kadar harcanmayanlar hazineye aktarılır.

Muafiyetler

MADDE 15 - a) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, bu Kanun ile kendisine verilen görevleri yerine getirmek için gelecek yıllara sari her türlü sözleşmeyi, hazırlayacağı yönetmelik esasları dahilinde yapmaya ve yürütmeye yetkilidir.

b) Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun çalışmaları ve Atom Enerjisi Programının uygulanmasıyla ilgili olarak yurt içi ve yurt dışından yapılacak nükleer alandaki temel ve uygulamalı araştırmalarla doğrudan alakalı her türlü alım, satım, onarım ve inşaat hizmetleri 2490 sayılı Artırma ve Eksiltme ve İhale Kanunu ile 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu hükümlerine ve Sayıştayın vize ve denetimine tabi olmadığı gibi her türlü vergi, resim, harç ile hisse ve paylardan muaftır.

c) Kuruma yapılan bağış ve yardımlar her türlü vergi, resim ve harçlardan muaftır.

Denetleme

MADDE 16 - Türkiye Atom Enerjisi Kurumu idari ve mali konularda Yüksek Denetleme Kurulunun denetimi altındadır. Yüksek Denetleme Kurulunun yıllık ve ara raporlarında Kurumun idari ve mali işlemleri ile ilgili olarak bazı konuların denetlenmesi istendiği takdirde, Başbakanın onayıyla maliye müfettişlerince gerekli incelemeler yapılır.

Başbakanlık gerektiğinde rapor sonuçlarını yargı organlarına intikal ettirir.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu her yıl sonunda çalışma raporu hazırlar ve bunu Başbakana sunar.

Bütçe

MADDE 17 - Türkiye Atom Enerjisi Kurumu her yıl için yapacağı işlerin programına ve masraflarına karşılık olmak üzere genel bütçeden verilmesi gereken ödenek tutarını Başbakanlığa sunar.

Tüzük ve Yönetmelikler

MADDE 18 - Bu Kanunda belirtilen tüzük ve yönetmelikler Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından hazırlanarak bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde yürürlüğe konur.

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından hazırlanacak yönetmelikler Başbakanın onayından sonra yürürlüğe girer.

Yürürlükten Kaldırılan Kanunlar

MADDE 19 - Aşağıdaki kanunlar ile diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

a) Atom Enerjisi Komisyonu Kurulması Hakkında 6821 sayılı Kanun,

b) Atom Enerjisi Komisyonu Kurulması Hakkında 6821 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (a) bendine bir fıkra ilavesine dair 7190 sayılı Kanun,

c) Türkiye Atom Enerjisi Programının Tatbik Şekli Hakkında 7256 sayılı Kanun,

d) 6821 sayılı Atom Enerjisi Komisyonunun Kurulması Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin (K) fıkrasının değiştirilmesine ve 7256 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Programının Tatbik Şekli Hakkındaki Kanuna bir madde ve geçici madde eklenmesine dair 234 sayılı Kanun.

Geçici Maddeler

GEÇİCİ MADDE 1- Bu Kanunla kurulması öngörülen Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun Atom Enerjisi Komisyonu üyeleri ile Başkan ve Başkan Yardımcıları bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç iki ay içinde atanır veya görevlendirilirler. Bu atama veya görevlendirmeler tamamlanıncaya kadar 6821 sayılı Kanunla kurulmuş olan Atom Enerjisi

Komisyonunun mevcut teşkilatı görevine devam eder. Atama ve görevlendirmeler tamamlanınca 6821 sayılı Kanunla kurulmuş olan Atom Enerjisi Komisyonu lağvedilir ve bu Kanun hükümlerine göre Türkiye Atom Enerjisi Kurumu teşekkül eder. Lağvedilen Atom Enerjisi Komisyonunun mal varlıkları ile hak ve yükümlülükleri her türlü vergi ve resimlerden muaf olarak Türkiye Atom Enerjisi Kurumuna devrolunmuş sayılır.

GEÇİCİ MADDE 2- Halen, 6821 sayılı Kanunla kurulmuş olan Atom Enerjisi Komisyonunda sürekli işçi veya sözleşmeli olarak çalışanların intibakları; bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1982 mali yılı sonuna kadar 2595 sayılı Kanunun Geçici 9 uncu maddesi esaslarına göre yazılı müracaat şartı dikkate alınmaksızın yapılır.

Yapılacak intibak sonunda ödenecek net ücretler, intibaktan önceki net ücretlerden az olursa aradaki fark, ücret artışları ile giderilinceye kadar tazminat olarak ödenir.

GEÇİCİ MADDE 3- 6821 sayılı Kanunla kurulmuş olan Atom Enerjisi Komisyonu hizmetleri için 1982 mali yılı bütçesinde yer alan ödenekler Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından kullanılır.

GEÇİCİ MADDE 4- Bu Kanunla belirtilen tüzük ve yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar mevcut tüzük ve yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Yürürlük

MADDE 20 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Ek Madde - (Ek madde: 23/02/1995 - KHK - 547/18 md.) Türkiye Atom Enerjisi Kurumunda 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre çalışan personele (sözleşmeli personel hariç) Başbakanlık merkez teşkilatında çalışan personele ödenmekte olan fazla çalışma ücreti aynı esas ve usullere göre ödenir.